

Od laboratorium do zdrowego sadzeniaka Przełom w badaniach wirusów jakościowych ziemniaka

Krzysztof Treder

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB,
Oddział w Boninie, Pracownia Diagnostyki
Molekularnej i Biochemii, 76-009 BONIN

Konferencja

„Strategia PIORiN na lata 2022-2027. Innowacje wspierające polską gospodarkę.”

Warszawa, 16 listopada 2021 r.

Projekt FITOEXPORT - Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Nr Umowy o wykonanie i finansowanie Projektu: **Gospostrateg1/385957/5/NCBR/2018**

- Projekt finansowany w ramach I konkursu strategicznego programu GOSPOSTRATEG - *Spółeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków*
- Kierownik Projektu: dr **Janina Butrymowicz**, CL GIORiN w Toruniu
- Lider Projektu: Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (GIORiN)
- Partnerzy: Uniwersytet Warszawski, Instytut Lotnictwa, IHAR-PIB, IOR-PIB.
- IHAR-PIB, Oddział w Boninie – Zadanie 3 oraz podzadanie 6.3

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

instytutlotnictwa
warszawa, rok założenia 1926

Zadanie 3 w Fazie A i Podzadanie 6.3 w Fazie B projektu

Zastosowanie molekularnego testu do wykrywania wirusów ziemniaka Y, M, L, S, X, A oraz wiroida wrzecionowatości bulw ziemniaka (PSTVd) w sadzeniakach ziemniaka

Kierownik zadania:
dr hab. **Krzysztof Treder**

Główny wykonawca:
dr **Agata Kaczmarek**

mgr inż. **Anna Pawłowska**

st. technik
Maria Fedczak

mgr inż. **Mateusz Mielczarek**

mgr inż. **Milena Sagan**

technik
Alicja Przewłoka

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Podzadanie 6.3 w Fazie B projektu

Zastosowanie molekularnego testu do wykrywania wirusów ziemniaka Y, M, L, S, X, A oraz wiroida wrzecionowatości bulw ziemniaka (PSTVd) w sadzeniakach ziemniaka

Zespół z Centralnego Laboratorium GIORiN w Toruniu

Kierownik projektu: dr Janina Butrymowicz

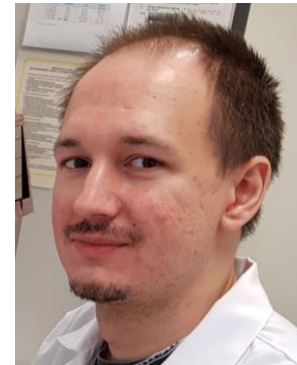
Wirusolodzy z Centralnego Laboratorium GIORiN w Toruniu:

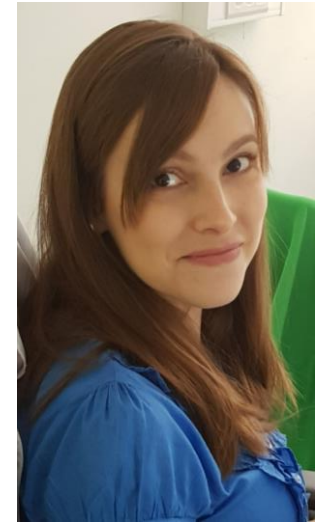
Kierownik zespołu:
mgr **Justyna Pięcińska**

mgr **Anna Rosińska**

mgr **Marek Woźny**

mgr **Agnieszka Mocka**

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

FITOEXPORT

GIORiN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

Laboratoria PIORiN

Urzędowa ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka

- 12 laboratoriów wykonujących badanie
- około 2500 prób rocznie
- około 350 tysięcy bulw do przebadania w sezonie
- badanie za pomocą próby oczkowej i testu ELISA
- wysokie koszty szklarni
  - odnowienie infrastruktury szklarniowej Inspekcji - jednorazowy koszt ponad 30 mln
  - wysokie koszty utrzymania szklarni (ekonomiczne i środowiskowe)

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

FITOEXPORT
GIORIN, UW, ILOT, I HAR-PIB, IOR-PIB

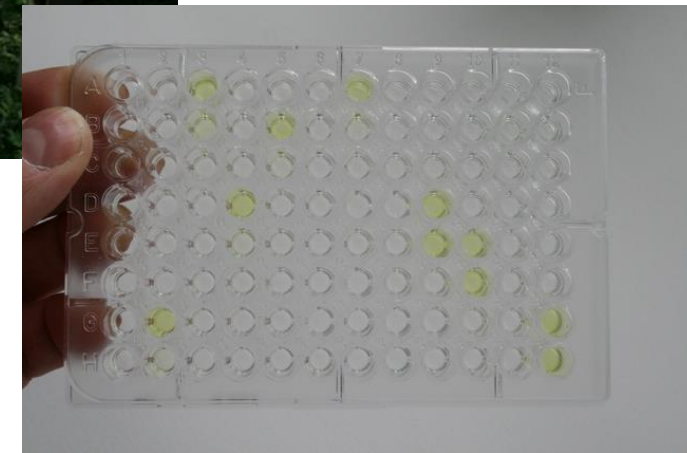
Próba oczkowa i test ELISA

Zalety:

- metoda sprawdzona
- wiarygodna
- czuła

Wady:

- Wieloetapowa i długotrwała
- Uprawa roślin w szklarni
- koszty ogrzewania i doświetlania
- Koszty remontu szklarni

Fot.: dr hab. Sławomir Wróbel

Zastosowanie molekularnego testu do wykrywania wirusów ziemniaka Y, M, L, S, X, A oraz wiroida wrzecionowatości bulw ziemniaka (PSTVd) w sadzeniakach ziemniaka

Cel:

- opracowanie molekularnej metody multipleksowego wykrywania wirusów i wiroida bezpośrednio w ekstraktach z bulw ziemniaka
- skrócenie czasu wykonania oceny weryfikacyjnej
- docelowo: obniżenie kosztów oceny weryfikacyjnej

Kamienie milowe:

- 1. Dobór metody izolacji RNA z bulw – 3 miesiąc.**
Zrealizowane w planowanym terminie.
- 2. Optymalizacja warunków multiplex RT-qPCR – 6 miesiąc.**
Zrealizowane w 10 miesiącu realizacji projektu.
- 3. Optymalizacja warunków uniplex RT-LAMP – 12 miesiąc.**
Zrealizowano w terminie dla 6 z 7 patogenow.
- 4. Ocena czy możliwe jest opracowanie multipleks RT-LAMP – 14 miesiąc.**
Zrealizowane w 18 miesiącu realizacji projektu.
- 5. Porównanie skuteczności testów multipleks RT-qPCR i unipleks lub multipleks RT-LAMP – 18 miesiąc.**
Zrealizowane w 20 miesiącu realizacji projektu.

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

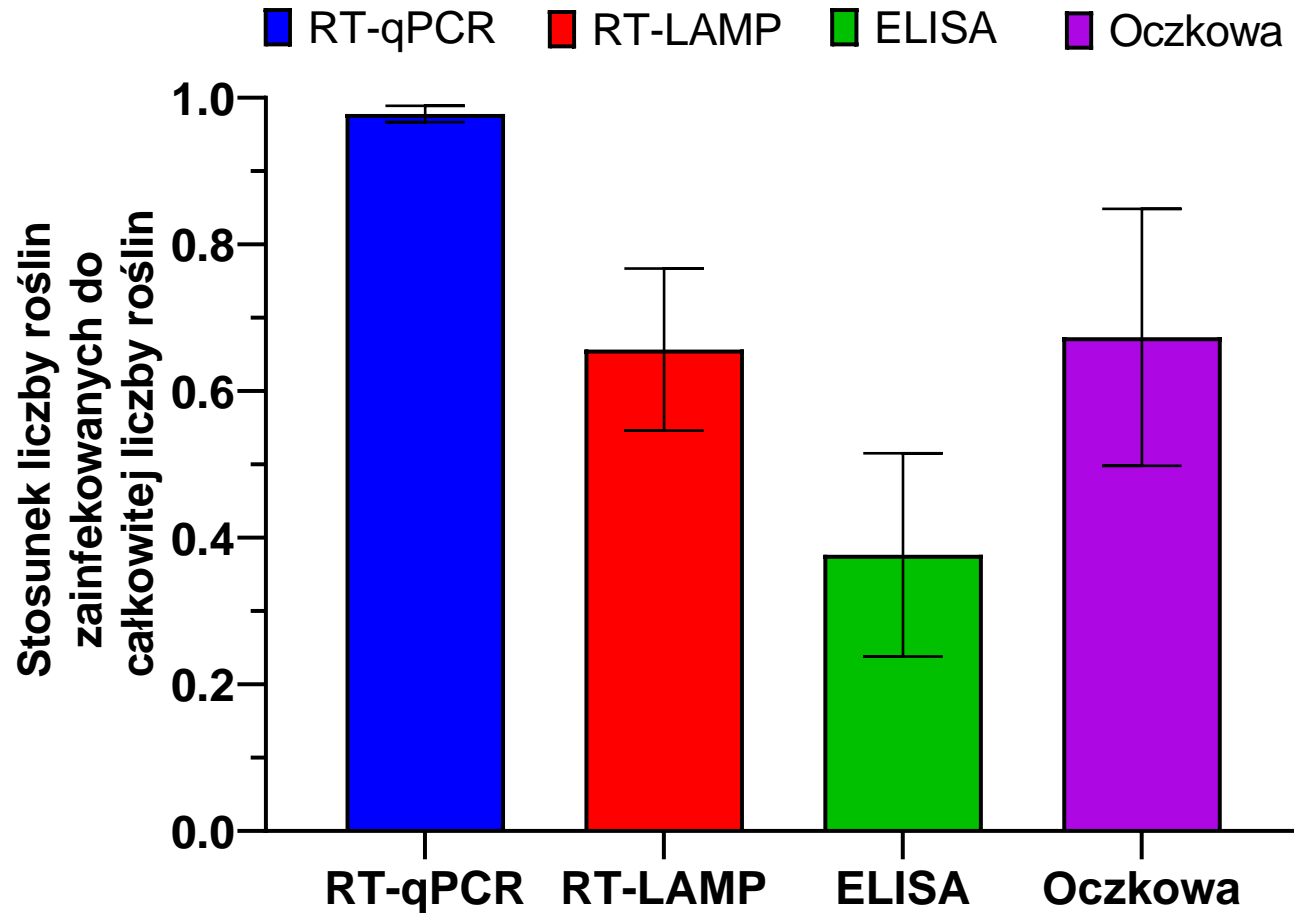

FITOEXPORT
GIORIN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

Skuteczność opracowanych metod w ocenie weryfikacyjnej sadzeniaków

Słupki przedstawiają stosunek uzyskany przez podzielenie liczby wyników pozytywnych przez całkowitą liczbę badanych bulw.

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Etapy opracowanej metody multipleks RT-qPCR:

1. Pobranie ok 50 mg tkanki z bulwy do 2 ml probówek lub studzienek płytki o 96 dołkach, 2 ml każdy
2. Jednoczesna homogenizacja prób na homogenizatorze (3 min dla 48/96/4x a nawet 6x 96 prób)
3. Izolacja RNA za pomocą robota KingFisher (1h dla 96 prób jednocześnie)
4. Wykrywanie wirusów i wiroida w 2 reakcjach multiplex RT-qPCR: jednej dla wirusów Y, L i M i drugiej dla wirusów S, A, X i wiroida PSTVD. (1,5h dla 96 lub 386 prób)
5. Jednocześnie wykrywane jest mRNA genu referencyjnego – oksydazy cytochromowej (COX)

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

F I T O E X P O R T
GIORIN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

Mierzalne efekty realizacji Zadania 3:

- Liczba patogenów dla których opracowana została metoda - **7**.
- Liczba opracowywanych metod: **2** (RT-qPCR, RT-LAMP).
- Liczba metod porównywanych - **3** (próby oczkowe zakończone testem ELISA, RT-qPCR, RT-LAMP).
- Liczba metod przygotowanych do wdrożenia w PIORIN - **1**.

Ocena możliwości wdrożenia wyników realizacji zadania

- Gotowa do wdrożenia zautomatyzowana metoda izolacji RNA z bulw i z liści ziemniaka. **Zalecana. Wdrożona w CL w Toruniu.**
- Gotowy do wdrożenia test multiplex RT-qPCR na 7 patogenów (w postaci 2 reakcji – tetra i tripleksowej). **Zalecany. Wdrożony w CL w Toruniu.**
- Gotowe do wdrożenia testy unipleksowe RT-LAMP na wirusy Y, L, M, S, A, X oraz na wiroid PSTVd. Testy LAMP można wykorzystać w razie wątpliwości, jako dodatkowe potwierdzenie obecności spornego patogena.

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

FITOEXPORT
GIORIN,UW,ILOT,IHAR-PIB,IOR-PIB

Aparatura konieczna do wdrożenia metody w laboratoriach PIORiN

- Homogenizator do jednoczesnej homogenizacji fragmentów pobranych z 200 bulw
- Robot do jednoczesnej izolacji kwasów nukleinowych z 96 prób

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

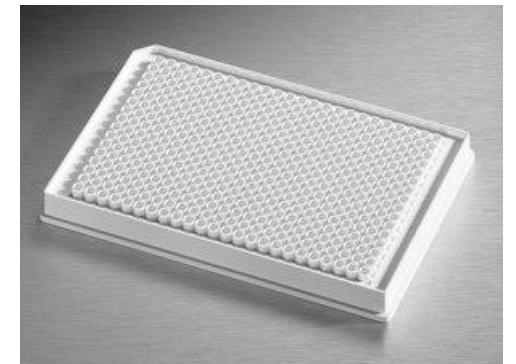
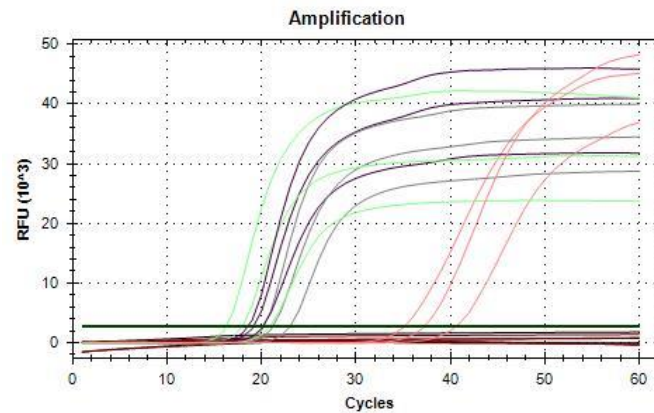

FITOEXPORT
GIORIN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

Aparatura konieczna do wdrożenia metody w laboratoriach PIORiN

- Stacja pipetująca do składanie reakcji RT-qPCR na płytach 384-dołkowych
- Termocykler czasu rzeczywistego

Dlaczego przełom ?

- Czas wykonania 1 próby – skrócenie z 5-6 tygodni do 2-3 dni
- Okres wykonywania oceny weryfikacyjnej sadzeniaków w laboratoriach
  - obecnie – sierpień- marzec
  - przy automatyzacji procesu badawczego – skrócenie do 2-3 miesięcy

Dlaczego przełom ?

- Długofalowo - obniżenie kosztów badań
  - Szacunkowy jednorazowy koszt doposażenia jednego laboratorium – ok 800 000 zł
  - Możliwość ograniczenia liczby laboratoriów wykonujących certyfikację
  - Koszt odnowienia infrastruktury szklarniowej GIORiN – ponad 30 mln zł

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

FITOEXPORT
GIORiN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

Dlaczego przełom ?

- Obniżenie pracochłonności badań – dzięki automatyzacji będą wymagały mniejszej liczby specjalistycznego personelu
- Opracowana metoda
  - wpisuje się w najnowsze trendy w diagnostyce laboratoryjnej
  - wykorzystuje najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne
  - jest zgodna ze standardami międzynarodowymi
- Zakupiona aparatura będzie wykorzystana w laboratoriach GIORiN do wielu innych badań

Dziękuję za
uwagę

Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

FITOEXPORT

GIORIN, UW, ILOT, IHAR-PIB, IOR-PIB

